

Svensk författningssamling

Lag om vissa utsläpp av växthusgaser

Utfärdad den 3 december 2020

SFS 2020:1173

Publicerad
den 11 december 2020

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² följande.

Lagens syfte och innehåll

1 § Denna lag syftar till att främja kostnadseffektiva och ekonomiskt effektiva minskningar av utsläppen av växthusgaser.

Lagen kompletterar EU-förordningar som har antagits med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410 (utsläppshandelsdirektivet).

Ordförklaringar

2 § I denna lag avses med

utsläpp av växthusgaser: frigörande i atmosfären av koldioxid, dikväveoxid eller perfluorkolväten från en eller flera källor belägna inom en anläggning eller från ett luftfartyg,

ton koldioxidekvivalenter: ett ton koldioxid eller den mängd dikväveoxid eller perfluorkolväten som medför en lika stor klimatpåverkan som utsläpp av ett ton koldioxid, och

utsläppsrätt: en rätt att släppa ut ett ton koldioxidekvivalenter under en fastställd period i enlighet med denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

3 § Med *anläggning* avses i denna lag en fast teknisk enhet där det bedrivs en eller flera verksamheter som ger upphov till utsläpp av växthusgaser som kräver tillstånd enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag, liksom all annan därmed direkt förknippad verksamhet som är tekniskt knuten till de verksamheter som bedrivs på platsen och som kan påverka utsläpp och föroreningar.

4 § Med *flygverksamhet* avses i denna lag en eller flera flygningar med luftfartyg som ger upphov till utsläpp av växthusgaser och som

1. avgår från eller ankommer till en flygplats inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i ett sådant annat tredjeland med vilket Euro-

¹ Prop. 2020/21:27, bet. 2020/21:MJU4, rskr. 2020/21:84.

² Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom unionen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/410.

peiska unionen har ett avtal om ömsesidigt erkännande av utsläppsrätter enligt artikel 25 i utsläppshandelsdirektivet, eller

2. omfattas av kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/1603 av den 18 juli 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller åtgärder som antagits av Internationella civila luftfartsorganisationen för övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp för att genomföra en global marknadsbaserad åtgärd.

5 § Med *verksamhetsutövare* avses i denna lag varje fysisk eller juridisk person som

1. driver en verksamhet eller innehar en anläggning eller som på annat sätt har rätt att fatta avgörande ekonomiska beslut om verksamhetens eller anläggningens tekniska drift, eller

2. äger ett luftfartyg som ingår i en flygverksamhet, om den som bedriver flygverksamheten inte kan identifieras.

6 § I denna lag avses med

utsläppsrapport: en sådan skriftlig rapport som avses i artikel 68 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/2066 av den 19 december 2018 om övervakning och rapportering av växthusgasutsläpp i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG och om ändring av kommissionens förordning (EU) nr 601/2012 (övervaknings- och rapporteringsförordningen),

övervakningsplan: en sådan skriftlig redogörelse som avses i artikel 12 i övervaknings- och rapporteringsförordningen, och

rapport om verksamhetsnivå: en sådan skriftlig rapport som avses i artikel 3 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1842 av den 31 oktober 2019 om tillämpningsföreskrifter för Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller ytterligare åtgärder i samband med justeringar av gratis tilldelning av utsläppsrätter på grund av förändringar av verksamhetsnivå.

Tillstånd

7 § Regeringen får meddela föreskrifter om att det ska krävas tillstånd för att släppa ut växthusgaser från en anläggning och vad en ansökan om tillstånd ska innehålla.

8 § Frågor om tillstånd för att släppa ut växthusgaser prövas av en tillståndsmyndighet efter ansökan av verksamhetsutövaren.

Den myndighet som regeringen bestämmer är tillståndsmyndighet.

9 § Tillståndsmyndigheten får återkalla ett tillstånd för att släppa ut växthusgaser, om

1. verksamhetsutövaren inte har följt ett tillståndsvillkor och avvikelserna är av allvarlig art,

2. verksamhetsutövaren allvarligt åsidosätter det som är föreskrivet om rapportering eller överlämnande av utsläppsrätter,

3. de tillstånd som behövs enligt miljöbalken eller äldre miljölagstiftning saknas,

4. tillståndet ersätts med ett nytt tillstånd, eller

5. verksamheten inte kräver tillstånd för att släppa ut växthusgaser.

10 § Om det behövs för att uppfylla Sveriges förpliktelser till följd av medlemskapet i Europeiska unionen, får tillståndsmyndigheten återkalla ett tillstånd för att släppa ut växthusgaser eller ändra eller upphäva villkor i ett sådant tillstånd.

Flygverksamhet

11 § Regeringen får meddela föreskrifter om att det ska krävas en övervakningsplan för att bedriva flygverksamhet.

Anmälan av ändringar

12 § Regeringen får meddela föreskrifter om att verksamhetsutövaren ska anmäla ändringar av verksamheten.

Utsläppsrätter

13 § Regeringen får meddela föreskrifter om att följande utsläpp ska täckas av utsläppsrätter:

1. utsläpp av växthusgaser från anläggningar med stöd av ett tillstånd, eller
2. utsläpp av koldioxid från flygverksamhet.

14 § Utsläppsrätter får, efter ansökan, tilldelas en verksamhetsutövare som

1. har tillstånd till utsläpp av växthusgaser, för en anläggning som omfattas av tillståndet, eller
2. driver sådan flygverksamhet som avses i 4 § 1, för den verksamhet som omfattas av en övervakningsplan.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om tilldelning av utsläppsrätter.

16 § Verksamhetsutövaren för en anläggning ska överlämna det antal utsläppsrätter som motsvarar de sammanlagda utsläppen från verksamheten. Detsamma gäller en verksamhetsutövare för en sådan flygverksamhet som avses i 4 § 1 och som ska omfattas av en övervakningsplan.

17 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. utfärdande och återlämnande av utsläppsrätter, och
2. undantag från skyldigheten att överlämna utsläppsrätter enligt 16 §.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter om skyldigheten att överlämna utsläppsrätter.

18 § En utsläppsrätt får överlåtas till fysiska och juridiska personer i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och i ett tredjeland där sådana utsläppsrätter har erkänts i enlighet med artikel 25 i utsläppshandelsdirektivet.

Konto och registrering i unionsregistret

19 § Bestämmelser om kontoföring i ett unionsregister av utsläppsrätter finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/1122 av den 12 mars 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller unionsregistrets funktion (registerförordningen).

Den myndighet som regeringen bestämmer är nationell administratör (kontoföringsmyndighet) enligt artikel 7.1 i registerförordningen.

20 § Lagen (1998:1479) om värdepapperscentraler och kontoföring av finansiella instrument ska inte tillämpas på kontoföring av utsläppsrätter.

SFS 2020:1173

21 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för att

1. ansöka om att öppna ett konto i unionsregistret, och
2. registrera ombud, kontrollörer och transaktioner enligt registerförordningen.

22 § Regeringen får meddela föreskrifter om

1. rättelser av uppgifter i unionsregistret, och
2. avstängningar av tillträdesrätt till konto i unionsregistret.

23 § Den som drabbats av skada till följd av ett fel som rättats enligt föreskrift som har meddelats med stöd av 22 § har rätt till ersättning av staten, om rättelsen avser en felregistrering som gjorts av kontoföringsmyndigheten.

Ersättning lämnas dock inte om den skadelidande med hänsyn till felets art eller andra omständigheter borde ha insett att det förekommit fel.

24 § En kontoinnehavare ska, med de begränsningar som framgår av kontot, anses ha rätt att förfoga över de utsläppsrätter som finns registrerade på innehavarens konto.

Övervakning, rapportering och verifiering av utsläpp

25 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser,
2. verifiering av uppgifter, och
3. ackreditering av kontrollörer.

Avgifter för myndigheters verksamhet

26 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för myndigheters kostnader för prövning, kontoföring och tillsyn enligt

1. denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller
2. EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet.

Tillsyn

27 § Den myndighet som regeringen bestämmer (tillsynsmyndigheten) utövar tillsyn över att denna lag, EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen och EU-förordningarna följs.

28 § Verksamhetsutövaren ska på begäran av tillsynsmyndigheten ge myndigheten de upplysningar eller de handlingar som behövs för tillsynen.

29 § Om det finns anledning att anta att den som omfattas av tillsynen, eller i förekommande fall dennes ställföreträdare, har begått brott, får denne inte föreläggas vid vite att medverka i utredningen av en fråga som har samband med det misstänkta brottet.

30 § Tillsynsmyndigheten får besluta de förelägganden som behövs för att den som har skyldigheter enligt föreskrifter som omfattas av tillsynen ska fullgöra dessa. Ett föreläggande får förenas med vite.

31 § Tillsynsmyndigheten har, om det behövs för tillsynen, rätt att få tillträde till

1. anläggningar,
2. luftfartyg som ingår i en flygverksamhet, och
3. områden som hör till sådana anläggningar eller luftfartyg, dock inte bostäder.

Polismyndigheten ska ge tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs för tillträdet.

Hjälp får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver användas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

32 § Tillsynsmyndigheten ska skyndsamt anmäla överträdelser av lagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen till Polismyndigheten eller Åklagarmyndigheten, om det finns anledning att anta att ett brott har begåtts.

Straff

33 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet utan tillstånd driver en verksamhet som medför utsläpp av växthusgaser från en anläggning och därmed bryter mot föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 7 §, ska dömas för *otillåtet utsläpp av växthusgaser* till böter eller fängelse i högst två år.

För otillåtet utsläpp av växthusgaser döms även den verksamhetsutövare för en flygverksamhet som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 11 § om krav på en övervakningsplan.

34 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet lämnar en oriktig eller vilseledande uppgift i en ansökan om ett tillstånd som krävs enligt föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 7 § ska, om åtgärden innebär risk för att tillstånd ges på felaktiga grunder, dömas för *försvårande av tillståndsprövning* till böter eller fängelse i högst två år.

35 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet lämnar en oriktig eller vilseledande uppgift i en utsläppsrapport ska dömas för *försvårande av kontroll av växthusgasutsläpp* till böter eller fängelse i högst två år.

36 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet inte anmäler ändringar i de fall anmälningsskyldighet finns enligt föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 12 § ska dömas för *brott mot anmälningsskyldighet* till böter eller fängelse i högst två år.

37 § Den som med uppsåt eller av oaktsamhet lämnar en oriktig eller uppenbart vilseledande uppgift i en ansökan om tilldelning av utsläppsrätter ska, om åtgärden innebär risk för att ett för stort antal utsläppsrätter tilldelas,

dömas för *försvårande av utsläppsrättstilldelning* till böter eller fängelse i högst två år.

För försvårande av utsläppsrättstilldelning döms även den som med uppsåt eller av oaktsamhet lämnar en oriktig eller uppenbart vilseledande uppgift i en rapport om verksamhetsnivå, om åtgärden innebär risk för att ett för stort antal utsläppsrätter tilldelas.

38 § Om en gärning som avses i 34–37 §§ är ringa döms det inte till ansvar.

39 § Till ansvar enligt denna lag döms det inte om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt brottsbalken.

40 § Om ett vitesföreläggande har överträtts och överträdelsen ligger till grund för en ansökan om att döma ut vitet, döms det inte till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av föreläggandet.

Förseningsavgift och sanktionsavgift

41 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en förseningsavgift eller sanktionsavgift ska betalas av den som åsidosätter bestämmelser i

1. denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, eller
2. EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet.

Verksamhetsförbud för flygverksamhet

42 § Regeringen får meddela föreskrifter om sådana verksamhetsförbud som avses i artikel 16.10 i utsläppshandelsdirektivet.

Offentliggörande av en verksamhetsutövares namn

43 § Regeringen får meddela föreskrifter om att tillsynsmyndigheten ska offentliggöra namnet på en verksamhetsutövare som inte överlämnat tillräckligt många utsläppsrätter enligt 16 §.

Överklagande

44 § Beslut enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EU-förordningar som har antagits med stöd av utsläppshandelsdirektivet får överklagas till mark- och miljödomstolen.

45 § Bestämmelser om överklagande av mark- och miljödomstolens domar och beslut finns i 1 kap. 2 § första stycket och 5 kap. lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

2. Genom lagen upphävs lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter.

3. Den upphävda lagen gäller fortfarande i fråga om tillsyn av sådana utsläpp av växthusgaser som har skett före utgången av 2020 och återlämnande samt överlämnande av utsläppsrätter för sådana utsläpp.

4. Den upphävda lagen gäller fortfarande för deltagande i och tillgodoräknande av utsläppsminskningar från de projektbaserade mekanismerna i Kyotoprotokollet till Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar under den andra åtagandeperioden i Kyotoprotokollet, dock längst till dess att avräkningen för den andra åtagandeperioden har gjorts.

5. Tillstånd, villkor, förelägganden och övriga beslut som har meddelats enligt lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av den lagen ska anses meddelade enligt motsvarande bestämmelser i denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av denna lag.

På regeringens vägnar

STEFAN LÖFVEN

ISABELLA LÖVIN
(Miljödepartementet)